

Laborista Esperantisto

16DE JAARGANG No. 7 – 1 JULI 1947
VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT f 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS f 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam (Oost).
Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: Roelantstr. 4, A'dam-W.
Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.
IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Pro malsano de la redaktoro oni ĉion sendu al la sekretariejo.

ZESTIG JAAR

Het zal deze maand zestig jaar geleden zijn, dat het ontwerp Esperanto aan de openbaarheid werd prijs gegeven. Een simpel boekje passeerde de 14e Juli 1887 de Russische censuur, die het blijkbaar een onschuldig geval vond en van toen af wist Dr. Zamenhof, die schuil ging achter het pseudoniem Dro Esperanto, dat een rusteloos leven voor hem lag. De publicatie van zijn ontwerp „Internationale taal" aan welks totstandkoming hij zijn jonge leven had geofferd, moge hem een bevrijding zijn geweest, van dat ogenblik af echter was het zekerheid geworden, dat zijn verdere leven en werkzaamheid verbonden zouden zijn aan het welslagen van zijn idee, dat hem van zijn kinderjaren had beziggehouden, de mensheid een tweede, gemeenschappelijke taal te schenken, naast de landstalen. „Toen ik mijn brochure had uitgegeven, kon ik niet meer terug" — schreef Dr. Zamenhof in die dagen — „ik wist welk lot een dokter wacht, die van het publiek afhankelijk is, als dit publiek in hem een fantast ziet, een man, die zich met andere dingen ophoudt; ik voelde, dat ik de gehele toekomstige rust en het bestaan van mij en mijn familie op het spel zette; maar ik kon de idee welke mijn hoofd en hart bevangen hield, niet meer los laten en.... ik stak de Rubicon over."

Inderdaad begon sindsdien een hard en zwaar leven voor de jonge oogarts. Enkele weken na de Russische uitgave van zijn wereldtaal-ontwerp, trad hij in het huwelijk en vond hij steun bij zijn vrouw en schoonvader, die hem van den beginne af trouw in de verwezenlijking van zijn ideaal terzijde stonden. Zijn practijk bracht hem weinig gewin, zo weinig, dat hij moeilijk het hoofd boven water kon houden en het op de duur alleen moest hebben van een armenpractijk, waaraan hij zich dan ook, overeenkomstig zijn aard, met liefde wijdde. Spoedig, mogelijk gemaakt door zijn schoonvader, verschenen de Poolse, Franse, Duitse en Engelse uitgaven van het ontwerp „Internationale taal" en begon de verspreiding naar alle oorden van de wereld. Enkelen begonnen zich daarvoor te interesseren, bleken enthousiast en zo, langzamerhand, te langzaam allicht voor de idealisten, die — terecht naar gebleken is — de oplossing van het internationale talenvraagstuk gevonden achtten, vormde zich een kring van esperantisten, die de taal gebruikte en haar bruikbaarheid bewezen, Esperanto tot een levende taal maakten. Het hoogtepunt van deze pionierstijd kwam, met het eerste congres in 1905 in Frankrijk, in Boulonge sur Mer. Zelden zal een duizendtal mensen uit velerlei landen, van allerlei sprake, die dagen zó in spanning hebben doorgebracht, zó in angstige afwachting van hetgeen komen zou, als zij die zich voor het eerst naar een internationaal congres, weliswaar met hoopvolle verwachtingen, zouden begeven, waar een taal, „een kunstmatige taal" voor het eerst uitsluitend en alleen in vergadering zou worden gebruikt. Dat de verwachtingen hoog gespannen waren, bleek wel uit de ontvangst die men de bescheiden Zamenhof en zijn vrouw, die ternauwernood een derde klas reis konden bekostigen, te Parijs bereidde. Daar begiftigde hem de minister van Onderwijs met het Legioen van Eer. En nadien, in onderscheidene landen, waar telkenjare de congressen zich herhaalden, met een steeds groter aantal deelnemers, herhaalden zich de enthousiaste toejuichingen van toegewijde aanhangers en verbreiders van de wereldtaalidee.

De eerste wereldoorlog kwam, die een slag toebracht ook aan de pacifistisch gestemde Esperantobeweging. Zamenhof overleefde deze oorlog helaas niet. Zo ja, hij zou geconstateerd hebben, dat zijn taal leefde en daarom levend bleef. De Esperantobeweging herstelde zich en thans hebben zich in de rijen der burgerlijke idealisten ook de arbeiders geschaard. Niet nog de officiële arbeidersbeweging. Zij hield zich, helaas, verre daarvan. Langzaam, heel langzaam, konden de groepen van arbeiders-esperantisten gehoor krijgen, bij hun vakbonden, politieke partij en pers. Voor deze laatste oorlog schenen wij op de goede weg. Erkenning van de grote waarde van Esperanto voor de internationale arbeidersbeweging kwam tot uiting ook bij leidende instanties en de tijd scheen niet ver meer, dat de arbeidersbeweging zich ernstig met Esperanto ging bezig houden.

Hitler vernietigde de bloeiende esperantobeweging in Duitsland, en andere landen waar de terreur van zijn benden woedde, kwamen mede in de onmogelijkheid zich internationaal door Esperanto te onderhouden. De oorlog maakte aan alles een einde, naar 't scheen.

— — — — — — — — — — — —

Zestig jaar. Ternauwernood een mensenleven. De Esperantisten vieren dit zesde decennium, omdat voor het eerst sinds verscheidene jaren het weer mogelijk is internationale congressen te beleggen. Moeilijkheden van allerlei aard, te bekend om hier te worden gememoreerd, zullen oorzaak zijn, dat het 20e congres van de Wereldbond van Arbeiders Esperantisten S.A.T. dat in Augustus in Denemarken gehouden wordt en het 32e congres der neutrale Esperantobeweging in Zwitserland, niet zó druk bezocht zullen zijn en niet zó groots als voordien wel het geval was. Maar zij

zullen het levende bewijs zijn, van de internationale herleving van onze internationale taal Esperanto, de schepping van de geniale mens Dr. Zamenhof.
Zestig jaar, schamperen de hypocrieten, leurt men al met Esperanto en nog telt het maar enige duizenden aanhangers. En er zijn moedelozen onder ons, die al twintig jaar esperantist zijn en nog de overwinning van het Esperanto niet hebben beleefd.

Beide hebben ongelijk.

Esperanto heeft overwonnen! Deze zestig jaren waren er geen zestig en toch meer. Zij hebben bewezen, dat **Esperanto leeft.** Een kunsttaal zonder mogelijkheden, had bij zijn eerste congres een fiasco geworden. Esperanto heeft tientallen internationale congressen schitterend doorstaan en de sympathie gewonnen van geleerden en intellectuelen van naam, van tienduizenden naamlozen. Twee wereldoorlogen hebben jaren van achteruitgang doen volgen op perioden van bloei. Zij hebben de zestig jaren van practijk met vele jaren ingekort. Sinds Esperanto in Boulogne sur Mer het internationale terrein betrad, zijn slechts ruim 40 jaren verlopen.

Wat wil men, dat een taal — men geve zich er rekenschap van — een internationale taal, in nauwelijks een mensenleeftijd, is ingevoerd? Moeten wij er niet al trots op gaan, dat deze taal in **alle** landen is doorgedrongen, in alle kringen, zonder dwang, zonder andere motieven dan de wereld en de mensheid te dienen?
De oorlog is voorbij, de vrede nog niet gekomen. In een verwarde gedemoraliseerde wereld, vol problemen, waarin de jeugd verstoken bleef van idealen en de ouderen aan hun idealen zijn gaan twijfelen, moeten wij weer vol moed en opoffering medewerken aan de opbouw van een betere wereld, een wereld waarin het weer waard is te leven, waarin men idealen kan koesteren! Een dezer idealen, een der beste, welke ons leven mede inhoud geeft, is de verbreiding van het Esperanto. Een internationaal verkeer, mogelijk door Esperanto, kan beter begrip voor elkaar en kameraadschap bevorderen. Stellen wij ons tot taak, in de komende tien jaren de arbeidersbeweging en de arbeidersjeugd te winnen en gezamenlijk met de overige esperanto-bonden een nieuwe succesrijke periode voor Esperanto in te luiden.

> LA NEVENKEBLA ĜENO
> trad. de „Het Taaie ongerief" de Theo Thijssen, aperos en Julio.

De Ensie! **Bekocht!**

De aanschaffing van een encyclopaedie slaat een groot gat in je portemonnaie, maar als je eenmaal alle delen bezit, dan heb je ook iets waar je je hele leven plezier van kunt hebben. En de „ENSIE" zou iets bijzonders brengen!
En nu kwam dan het tweede deel. Als Esperantist zoek je het woord „Esperanto" op. Ja, daar staat het: „Esperanto, bladzijde 29". Die bladzijde is snel gevonden en.... daar wordt onder het hoofd „kunsttalen", de naam aangeroerd in een adem met „Volapük", „Ido" en „Novial"; verder niets.
Het gehele artikel over kunsttalen beslaat wel geteld 50 regels. Daarin wordt gezegd, dat „de veelheid van talen in de tegenwoordige tijd als een zware last wordt gevoeld. Het internationale verkeer, de internationale politiek, enz. behoeven steeds dringender een internationale taal, een „Koiné, zoals de antieke wereld gekend heeft".
De weetgierige lezer leest met belangstelling verder om te weten te komen, wat dan eigenlijk die „Koiné" geweest mocht zijn. Maar ach, uw dorst naar kennis zal niet gelest worden. De schrijver veronderstelt natuurlijk, dat iedere ENSIE-bezitter dergelijke kleinigheden al weet.
En de schrijver eindigt zijn artikeltje met de enormiteit: „Het ontbreken van voldoende officiële en wetenschappelijke steun maakte, dat geen van de bestaande kunsttalen algemeen ingang gevonden heeft en ze, elkaar in bonte rij afwisselend, een nieuw Babylon zouden hebben kunnen oproepen: Volapük, Esperanto, Ido (om slechts de allerbekendste te nemen) en het door de Deense taalkundige Jespersen geconstrueerde Novial, die alle pretenderen beter te zijn dan hun voorgangers."

De schrijver veronderstelt, dat de taal van één wereldmacht ingang zal vinden, waarbij dan de landstalen hun functie van cultuurtaal zullen verliezen; met als gevolg een afsterven van de nationale cultuur. Maar dat is juist de reden waarom een nationale taal nooit als wereldtaal aanvaard zal worden en we dus wel op een „kunsttaal" zijn aangewezen!
We vragen ons in gemoede af: is dit de voorlichting welke bekende professoren met hun naam dekken?
Is de medewerker van deze rubriek tegenstander van Esperanto? Het is zijn goed recht. Maar dan had de redactie van de ENSIE ook een voorstander aan het woord moeten laten, opdat de gebruiker dezer encyclopaedie zich een oordeel kan vormen. Blijft de tweede mogelijkheid n.l. onkunde omtrent het behandelde onderwerp althans t.a.v. Esperanto. Prof. Dr. F. B. J. Kuiper mag dan nog zo onderlegd zijn t.a.z. van taalvraagstukken, het onderwerp „kunsttalen" zou hij beter niet geschreven kunnen hebben om zijn onkunde op dit terrein niet zó ontstellend te laten blijken.
Plaatsgebrek kan de oorzaak niet zijn, want aan „Blackfoot" waarvan wij vernemen, dat het een indianentaal is, worden niet minder dan 4 bladzijden ingeruimd! Deze bladzijden geven een uitgebreide verhandeling over de spraakkunst van die taal, terwijl de weetgierige lezer over Esperanto, een taal, die in alle uithoeken van de wereld wordt gebruikt, niets verneemt.
Bij een steekproef omtrent Zamenhof, de auteur van Esperanto, verwonderden wij ons niet meer, dat zelfs de naam van deze grote geest niet genoemd wordt. En de uitgebreide verhandeling over de muziek maakt met geen woord gewag van het reeds jaren lang gepropageerde en gebruikte muzieknotatie-systeem „Klavarskribo". Het is met een gevoel van bittere teleurstelling en spijt, dat we op dit werk hebben ingetekend. De twijfel is gerechtigd, of nu ook de rest wel betrouwbaar is, als alle onderwerpen op zulke wijze behandeld worden. Wij hebben voor enkele jaren andere wensen opzij moeten stellen om, dachten wij, in het bezit te komen van een werkelijk goede encyclopaedie ter bevrediging onzer weetgierigheid.
Neen, wij kunnen de ENSIE niet meer als **de** encyclopaedie beschouwen.

H. V.

(Noot v. d. red. L.E.: De red. v. d. taalrubriek i. d. Winkler Prins, liet het onderwerp Esperanto door een onzer leden behandelen).

AŬTOBUSKARAVANO AL AARHUS.
Mi sciigas, ke tamen veturos Aŭtobuskaravano el Nederlando al la 20a SAT-kongreso en Aarhus. Jam 72 gekamaradoj anoncis sin, mi luis du grandajn aŭtobusojn entute por 80 partoprenontoj, do ankoraŭ kelkaj lokoj estas liberaj. La vojaĝprezo inkl. la elspezoj dum la vojaĝo estos f 60.-. Tiuj, kiuj do deziras partopreni, tuj turnu sin al B. Bultemeyer, Jan van Galenstraat 86 I, Amsterdam (W.).

KOREKTO.
En la kongresraporto troviĝas eraro: mi nepre ne diris, ke mi malsukcesis trovi kontakton kun la E.V.C. estraro okaze de ĝia kongreso, male tiu ĉi sindikataro donis al ni la eblon disdoni propagandilon al ĉiu delegito.
Ĝi metiĝis tiujn en la kongresmapon. Ni nur ne sukcesis interkontaktiĝi kun Esperantistoj eksterlandaj, kiuj vizitis tiun kongreson. Petro v. d. Plank.

RESPECT

voor buitenlands ga sten

De Partij v. d. Arbeid was drie dagen in congres bijeen. Daar mochten buitenlanders niet ontbreken. Zij spraken natuurlijk het congres toe, zonder te verwachten, dat zij door allen verstaan zouden worden. Hadden zij nog maar Duits gesproken, dan had althans slechts een handjevol hen niet kunnen volgen. Wat zegt U? Ja, wist U het niet?

Als we aannemen, dat de P.v.d.A. alle bevolkingsgroepen vertegenwoordigt, dan verstaat 90% van ons volk Duits. Men kan het lezen in de Congreskrant van de Partij v. d. Arbeid, waar van de Deense gast Hansen gezegd werd, dat deze zijn moedertaal, Deens, sprak en het vertikte in het Duits te spreken „dat 90% van het Congres verstaat". „Maar *voor straf*", zegt de verslaggever, „*draait de vertaler hem in een halve minuut zijn Deense hals om*". Met alle respect voor de buitenlandse gast, die met nog een aantal anderen, zulk een verre reis gemaakt heeft, om wat onverstaanbare woorden te zeggen, om dan te worden afgemaakt, pardon, vertaald, in een halve minuut! Om voor de rest drie dagen lang onverstaanbare discussies aan te horen.

Ook wij hadden vorig jaar in ons congres onder de buitenlandse gasten een Hansen uit Denemarken, een spoorman, maar die werd niet de hals omgedraaid, omdat hij geen beul nodig had om zijn speech te vertalen. Want hij sprak Esperanto en dat kennen wij allen. En hij en de overige buitenlandse gasten met hem, verveelden zich niet, want zij verstonden ons, omdat onze congressen in het Esperanto worden gehouden. Heel eenvoudig! Dat wil zeggen, voor ons. Maar anderen vinden het eenvoudiger alles maar te laten zo als het is — om van vooruitstrevendheid te spreken!

Och waarom zou je ook Esperanto gaan gebruiken als je tegenwoordig zulke knappe afgevaardigden kan vinden die niet alleen Duits verstaan, maar ook voortreffelijk Engels. Paraat van 2 Mei vertelt tenminste:

Er waren heel wat buitenlandse gasten. Wij hadden geen moeite met mrs. Gould, die namens de Labour-party sprak. Het is verbazend hoe prompt het congres reageerde op mrs. Gould's mopjes. We hebben in twee jaar het Engels voortreffelijk leren verstaan. Deens daarentegen, dat naar men zegt, op plat-Gronings moet lijken en dus in de buurt van het Nederlands ligt, is voor ons niet begrijpelijker dan Tsjechisch. En toen de Spanjaard begon te praten, achtten we ons gelukkig, dat J.B. snel de pen op het papier zette om het Spaans in een begrijpelijk Nederlands te vertalen.

Maar alle gekheid op een stokje, het is toch wel treurig als een man als Vliegen, die zich in enkele vreemde talen behoorlijk kan redden, moet zeggen bij een radioreportage, dat er verscheidene buitenlanders hebben gesproken „in talen die toch geen mens verstond" en maar zo'n beetje vertaald werden.

Maar interessant is het wel, om verschillende vertegenwoordigers in hun landstaal te horen spreken, zegt de tegenwoordige voorzitter van de Diamantbewerkersbond, over een congres van zijn Wereldverbond, waar vertegenwoordigers der arbeiders uit Rusland, Engeland, Frankrijk, de Scandinavische landen, Zwitserland, België en Nederland tegenwoordig waren.

Helaas Dr. Henri Polak, die tientallen jaren de voorzittershamer van het Wereldverbond van Diamantbewerkers hanteerde, een behoorlijke talenkennis bezat, maar het Esperanto voorstond, leeft niet meer, om deze interessantigheden aan de kaak te stellen. Daarom doet dit de minder vloeiende pen van hem die meer geleerd heeft van deze begaafde man.

Esperanto wint terrein

Dr. H. A. A. van der Lek hield op het congres van onze zusterorganisatie L.E.E.N. een rede, waaruit wij gaarne het volgende onder de aandacht brengen van hen, die nog altijd aarzelen de moeite te nemen om met Esperanto kennis te maken. Ook bij Dr. v. d. Lek bemerken wij, dat eenmaal zijn vooroordeel overwonnen, men een warm voorstander en propagandist wordt van Esperanto.

Als botanicus, zeide Dr. v. d. Lek, moet ik wetenschappelijke artikelen in vijf-zes talen bestuderen en de resultaten van mijn werk ,in het Frans Engels of Duits publiceren. Daarvoor moest ik enkele romaanse, germaanse en slavische talen studeren. Niet voor 1945 overwon ik mijn vooroordeel tegen een kunstmatige taal en begon de studie van Esperanto, om mij althans een juist oordeel te vormen over deze mysterieuze taal. Maar de kennismaking werd voor mij een ware verrassing! Want inplaats van een eenvoudig en nuttig middel voor onderling verkeer in het gewone dagelijkse leven, vond ik een welluidende taal, een geniale schepping met bijna onuitputtelijke mogelijkheden. Op linguïstisch gebied een leek zijnde, twijfelde ik aanvankelijk over de juistheid van mijn oordeel. Doch met vreugde constateerde ik, dat taalkundigen mijn mening deelden.

Omdat het niet mogelijk is terug te keren tot de latijnse taaleenheid in de wetenschap en de techniek, gaan de geleerden er meer en meer toe over in hun nationale taal te publiceren en hoe meer landen zich op het gebied der wetenschap bewegen, hoe groter het aantal talen, dat men moet kennen om de ontwikkeling der wetenschap te volgen. Men dacht de moeilijkheden te ontgaan door het „drie-talen-systeem" maar elke natie die zich zelf respecteert, prefereert werken in eigen taal.

In de kleine landen van West-Europa zijn er, die de moeilijkheden menen op te lossen, door het Engels tot wereldtaal te promoveren. Zulks geeft blijk van grote naïviteit en gemakzucht. Er is slechts één bevredigende oplossing: een neutrale kunstmatige taal. Doet zich nog de vraag voor, of het Engels inderdaad de ideale taal is voor wetenschapsdoeleinden. Ik ben daar niet zo van overtuigd, hoewel ik persoonlijk veel voel voor de Engelse taal en literatuur.

Een bekend professor in de philosofie te Leiden, die het Engels volkomen machtig is, zei eens, dat het bijna niet mogelijk is, enige zuivere philosofische gedachten in die taal weer te geven. Ofschoon wellicht enigszins overdreven, waarschuwt ons deze uitspraak, niet ondoordacht te handelen.

De wetenschap heeft behoefte aan een duidelijke taal, welke door alle ontwikkelde volken gemakkelijk kan worden geleerd. Dat Esperanto deze kwaliteiten bezit, bewijst o.a. zijn grote succes in Japan, ondanks het feit, dat het Japans meer verschilt van Esperanto dan de europese talen. Esperanto heeft het voordeel, dat zijn woordenschat grotendeels van romaanse, dus latijnse oorsprong is, waardoor men wetenschappelijke woordenlijsten kan samenstellen, welke dikwijls maar weinig verschillen van de originele.

Aan dit uittreksel van het verslag van de rede van Dr. v. d. Lek, zij onzerzijds nog toegevoegd, dat onlangs ook prof. dr. M. M. Kalkhoff, hoogleraar in de Franse taal en letterkunde te Amsterdam, een pleidooi voor Esperanto hield, dat wij nog niet de gelegenheid hadden hier weer te geven.

SOKOL FESTOJ EN PRAHA 1948

estas titolo de informilo, kiun en esperanto eldonis Centra asocio de ĉeĥoslovakaj gimnastoj Sokol en Praha. Niaj legantoj povas ĝin senpage ricevi skribante al: Sokolsky slet, *Praha III*, Tyršuv dum. Petu samtempe pli detalan ilustritan esperanto-broŝuron pri Sokol, kies eldono estas preparata.

L' Union Esperantiste Francaise

de neutrale Esperantistenbond in Frankrijk bereikte eind 1946 een ledental van 2.757.

INTERNACIA KULTURO.

De administratie in Sofia bericht ons, dat alle klachten over niet ontvangen van I.K. zijn onderzocht en vervangnummers zijn verzonden. Mocht men niets ontvangen hebben, dan s.v.p. onmiddellijk berichten aan: Roelantstr. 4, Amsterdam-W.

Achterstallig abonnementsgeld gelieve men te storten op postgiro 111278.

Benut onze speciale boekenaanbieding, elders in dit blad geannonceerd.

Altijd maar Babylon

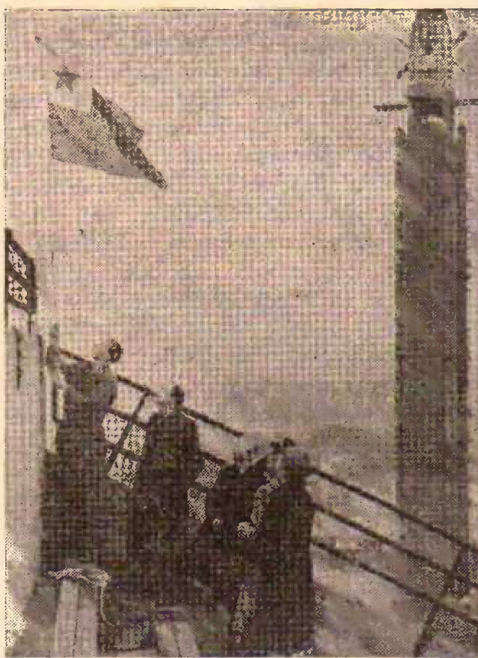
De Alg. Ned. Bond v. Arbeiders i.h. Bakkers-, Chocolade- en Suikerbew.-bedrijf hield een buitengewoon congres ter gelegenheid van zijn 50-jarig bestaan. Zoals in zo'n geval te doen gebruikelijk is, waren ook buitenlandse gasten genodigd, uit Zweden, Denemarken, Engeland en nog twee landen. Wat zij zeiden, staat wel in het vakblad, maar meer dan onverstaanbare woorden zijn het voor de meeste aanwezigen niet geweest. En stel u voor welk een genoegen zulke buitenlanders beleven aan een congres in de Nederlandse taal, waar zij redevoeringen en discussies moeten aanhoren in een voor hun onbekende taal. James Brown, die de Ierse Bond vertegenwoordigde voelde het blijkbaar wel heel erg, toen hij erkende, dat het hem erg speet, niet van mond tot mond te kunnen spreken. Ik betreur dan ook ten zeerste de geschiedenis van de toren van Babylon, liet hij daarop volgen.

Ja James Brown, dat is nu eenmaal gebeurd. Maar wij zouden de Browns en de de Bruins en alle anders gehete arbeidersleiders willen verzoeken met dat gejerimieer over die Babeltoren nu eens op te houden. Wij leven in een tijd van wederopbouw. Arbeiders in alle delen van de wereld dragen hun steentje bij — niet om de toren van Babel weer op te bouwen — maar om die geschiedenis met de toren van Babel ongedaan te maken. Zij zijn van goeden wille, *zij verstaan elkaar* — maar de *arbeidersleiders niet!* In plaats van leiding te geven, komen zij in deze wel wat heel erg achteraan.

Die Babylonische spraakverwarring wordt zo langzamerhand een praatje voor de vaak. Die *behoeft* niet meer voor te komen. Als de arbeidersbeweging daarvan het bewijs wil hebben, dan stuurt zij in Augustus haar waarnemers naar het Internationale Congres van Arbeiders Esperantisten in Aarhus (Denemarken). Zovele vakbonden en andere instanties in de arbeidersbeweging laten zich vertegenwoordigen op buitenlandse congressen, dat het niet te veel gevraagd is, zich ook eens daar te laten zien, waar metterdaad aan de totstandkoming en verbetering van de internationale verbindingen der arbeidersorganisaties wordt gewerkt.

Du + Wir.
Onder deze naam verscheen een discussietijdschrift voor de jongeren, waarin allerlei vragen van de dag besproken zullen worden. Hoewel de voertaal feitelijk Duits is, komen er ook artikelen in voor in Nederlands, Engels en Esperanto. Het is fraai geïllustreerd. Correspondentie-adres: Edition Du und Wir. Luzern 6. Schweiz. Herausgeber: Iwan Doggwiler.

DE ESPERANTOVLAG in het Amsterdamse stadion

Voor het eerst werd bij de wedstrijd Holland—België in het stadion de Esperantovlag gehesen en zal daar in het vervolg bij elk sportfestijn de aandacht vragen van het publiek. Naast het Olympische symbool, de vijf ringen, is de vijfpuntige esperantoster ook daar een treffend symbool.

Esperanto op school

Een enquête in ons land.
heeft tot nu toe het volgende resultaat opgeleverd: (o. = onder de schooluren; b. = buiten de schooluren.)

VGLO	Veendam	50	leerl.	o.
VGLO	Winschoten	57	„	o.
VGLO	Roden	88	„	o.
VGLO	Enschede	75	„	o. en b.
OLS en ULO	Edam	75	„	b.
OLS	Oosthuizen	22	„	o.
OLS	Uitgeest	11	„	o.
„Werkplaats"	Bilthoven	25	„	o.
RHBS	Alkmaar	20	„	b.
OLS	Groet	20	„	o. en b.
Gem. MTS	Den Haag	50	„	b.
Huish.school	Leiden	27	„	b.
VGLO	Almelo	68	„	b.
Openb. ULO	Amsterdam	12	„	b.
Chr. LS	Amsterdam	20	„	b.
Openb. ULO	Deventer	11	„	b.
Chr. LS	Utrecht	23	„	b.
	Totaal	654	leerlingen	

Esperanto bij het Onderwijs.
De Gemeenteraad van Almelo trok *f* 105.— uit voor de aanschaffing van leerboekjes in het Esperanto. Gedeputeerde Staten van Overijsel vernietigden dit besluit, omdat het een noodlijdende gemeente niet past uitgaven te doen, die niet wettelijk verplicht zijn. De leerboekjes kwamen er toch: de raadsleden brachten uit hun presentiegeld *f* 37.— bijeen en milde gevers betaalden de rest! Een sympathiek gebaar van deze raadsleden en overige schenkers, een bewijs overigens, dat ons werk veel belangstelling heeft, die te weinig tot uitdrukking komt.

De gedelegeerde voor het Onderwijs in **Slovakije** heeft verlof gegeven, Esperanto als niet-verplicht vak in te voeren op de lagere- en middelbare scholen en de gymnasiums, welk onderwijs wordt gehonoreerd.

VAN OVERAL

★

In *Rio de Janeiro* werd een straat gedoopt „Rua Zamenhof". Op het naambordje leest men als verklaring „Autor do Esperanto 1859—1917".

In *München*, waar de plaatselijke Esperanto-groep reeds weer 900 leden telt, werd verleden jaar een Zamenhofstraat ingewijd alsmede in Hradec Kralové *(Tsj. Sl.)* en in *Hongarije* en *Joego-Slavië* een Esperantostraat.

In *München* wordt eveneens Esperanto onderwezen in de universiteit.

De Directeur-Generaal der *Oostenrijkse posterijen* Dr. Karl Dvorschak besloot Esperanto te leren en nam tegelijk de leiding op zich van het „Comité voor Buitenlandse Aangelegenheden" v. h. Oostenrijkse Esperanto Centrum.

Het *Zweedse* parlement nam een regeringsvoorstel aan, om Zw. kr. 5000.— beschikbaar te stellen voor het inrichten van Esperanto-cursussen voor onderwijzers.

Het P.B.N.A. (Polytechnisch Bureau Nederl., Arnhem) voorziende, dat Esperanto de taal der wetenschap zal worden, stelt zijn cursisten mede in de gelegenheid een cursus in Esperanto te volgen. Deze wordt geleid door Ir. M. J. de Lange te Hengelo (O.). „Polytechniek" het correspondentieblad van de P.B.N.A. bevatte in enkele nummers artikelen over Esperanto en beantwoordt de vraag, kan Engels als wereldtaal dienen? met „Neen".

Dr. W. J. A. MANDERS: Vijf kunsttalen.
Daar het niet mogelijk was het prospectus bij L.E. in te leggen, kan men dit op aanvraag verkrijgen. De prijs van deze belangrijke studie bedraagt indien p. o. besteld *f* 5.50. Over enkele dagen is de prijs *f* 7.50.
Libro Servo F.L.E., Roelantstraat 4, Amsterdam-W. Postgiro 111278.

Austria Esperanto-Kongreso okazos la 29.—31. de Augusto 1947 en Kufstein, Tirol. Por pruvi al la neesperantista publiko la disvastiĝon de Esperanto tra la tuta mondo, ni petas ĉiujn E.-organizojn, grupojn, instancojn kaj la geesperantistojn, bonvolu sendi salutleterojn aŭ kartojn al: Esperanto-Kongreskomitato, prezidanto d-ro Alfons Huber, Kufstein Zell, Tirol Aŭstrio.

BALADO AL LA MAŜINSKRIBO.

La fingro trafas sur klavar'
De muta skribmaŝin',
Kaj obeema kiel sklav'
Litero montras sin.

Post ĉiu mov' de l' meĥanik'
Post ĉiu „bum" kaj „hup",
Aperas signo sur paper'
En ĉiam sama jup'.

Kaj vort' post vort' ariĝas nun
En unutona stri'
Dum el skribilo sonas kant'
La morto-litani'.

Kaj kiam pretas la leter'
Parolas nur pri hom':
Vivanta kaj kun sang' en kor'
La manskribita nom'.

A. K.

MEDEDELINGEN BONDSBESTUUR

Bondsraad.

Overeenkomstig artikel 11 van het Huish Reglement werden k-doj W. H. v. Lier te Amsterdam voor de Instrua Servo en P. Bakker te Hoogwoud voor Juko benoemd tot lid van de Bondsraad.

Contributieverhoging.

Volgens congresbesluit werd de contributie van 1 April 1947 af verhoogd en bedraagt thans:

(voor Nederland)

afd. leden	f 0,30 p. mnd.	
leden-echtparen	„ 0,50 „ „	
algem. leden	„ 4,80 „ jaar	
„ „ -echtparen	„ 8,40 „ „	
districts-contributie	„ 0,10 p. mnd.	

(voor Vlaanderen)

indiv. leden	B.fr.	5,— p. mnd.
leden-echtparen	„	8,— „ „
algem. leden	„	80,— „ jaar
„ „ -echtparen	„	140,— „ „
distr.-contributie	„	1,50 p. mnd.

De Bondsbibliotheken.

Afdelingen, welke niet over een eigen bibliotheek beschikken, kunnen een kist met een dertigtal boeken, voor beginners en gevorderden ter leen vragen.

Daar wij nog slechts over twee kisten met boeken de beschikking hebben, is de uitleentermijn op 3 maanden gesteld. Mocht er zich in die tijd geen andere gegadigde gemeld hebben, dan kan er omtrent verlenging overleg gepleegd worden met de bibliothecaris. De uitlening geschiedt gratis.

De kosten van verzending zijn echter voor rekening van de afdeling.

Instrua Servo.

Het bondsbestuur heeft officieel bestuur en leiding van de Instrua Servo benoemd. Het comité bestaat thans uit: W. H. v. Lier, voorz., H. Kuyt, secr., K. G. J. de Jong, penningm., J. v. Scheepen en J. W. Prent, cursusleiders, G. J. Degenkamp en W. F. Kruit resp. als vertegenwoordigers van Red. L. P. en het Bondsbestuur.

F.L.E. amiko.

Onder bovenstaande titel verscheen het eerste nummer van „F.L.E.-Amiko". De afdelingen ontvingen, overeenkomstig het aantal door hen opgegeven „amikoj", een aantal exemplaren. Dit blad moet dus **gratis** aan de leden der F.L.E.-Amikaro worden bezorgd, na betaling der contributie voor 1947. Denken de afdelingen er om de contributie te innen bij hen, die verleden jaar al werden gewonnen?

Per aparte circulaire werden de afdelingen in kennis gesteld van de gelegenheid om ook bestellingen te doen voor de colportage en algemene propaganda. Deze echter moeten worden betaald.

Wij maken er de afdelingen en districten attent op, dat wij nog enkele nabestellingen kunnen uitvoeren. De prijs bedraagt *f* 0.30 per 10 ex.

Radio.

Op 5 Juli a.s. spreekt k.do J. v. Scheepen over het onderwerp: Esperanto zestig jaar.

Op 2 Aug. a.s. zal er in het Esperanto gesproken worden over het onderwerp: Herbouw en Vernieuwing in Nederland na de tweede wereldoorlog.

Por eksterlando.

5 Julio: parolado Nederlandlingva.
2 Aŭg.: parolado Esperantlingva.
Rekonstruo en Nederlando.
M.E.T. 16.10—16.25 Hilversum II.

Flugfolio majo.

Krom la nomitaj personoj ankaŭ la ĝen. anoj B. Terbouw en Gouderak kaj k-do Goorbergh en Noordwijk a. Zee mendis la flugfolioj.

Kwartaalstaten.

Het is een bedroevend verschijnsel, dat er, ondanks veelvuldige verzoeken, nog steeds afdelingen zijn, die in gebreke blijven hun kwartaalstaat tijdig in te sturen.

Voor het eerste kwartaal 1947 ontvingen wij van verscheidene afd. de gegevens veel te laat, van enkele zelfs in het geheel niet.

Daarom verzoeken wij wederom met klem het inzenden van de **ledenlijsten steeds direct aan het einde van het kwartaal** te doen. Het bespaart ons en ook de afdelingen veel last.

Ook wijzen wij er nogmaals op, dat de kwartaalstaten uitsluitend aan het betreffende District moeten worden toegezonden.

WIE?

Het was Mevr. Cath. Vermeer, die een socialistisch oratorium in het Esperanto vertaalde.

De auteur staat thans voor de volgende vraagstukken:

Wie kan dit werk uit handschrift overtikken?

Wie kan het copiëren in Esperanto?

Wie weet koren en solisten, in staat het werk in de wereldtaal uit te voeren?

Men gelieve zich te wenden tot Bram Kwist, Amsterdam, Ceintuurbaan 25, tel. 21013.

Gvidfolio ilustrita pri Budapest.

La unua gvidfolio esperanta postmilita aperis ĉe ĉefurba fremdultrafika oficejo de Budapest. Deak Ferenc-utca 2. Budapest 5. Hungario.

Ĝi enhavas prezaron pri hoteloj, vidindaĵoj k.t.p.

NIEUWS v. d. LIBRO-SERVO

Voor de komende najaarspropaganda bieden wij de volgende brochures aan onder bijzonder gunstige voorwaarden: bij afname van een zeker aantal zal n.l. korting worden toegestaan ook op propaganda-materiaal. De grootte van die korting zal voor elke bestelling afzonderlijk bepaald worden naar de grootte van het bestelde aantal. Deze gunstige aanbieding geldt echter alleen voor de maanden Juli en Augustus! Men bestelle dus vroegtijdig!

Esperanto juist nu .... f 0.05
(tweede uitgave)
Esperanto op de school .... „ 0.01
Richtlijnen voor het Esperanto-onderwijs op de scholen .. „ 0.05
Vorderingen .... „ 0.03
(omvangrijke brochure met verscheidene illustraties)
Wat zeggen zij over Esperanto? .... „ 0.02
(meningen van vooraanstaande personen over Esperanto)
Esperanto en de wetenschap „ 0.10
(uitgave v. h. Bureau Esperanto bij de wetenschap)

Muusses' Esperanto-Biblioteko.

Een serie werkjes over verschillende onderwerpen, vertellingen e.d.:

1. La grandaj filozofoj kaj la universala lingvo.
2. Rusaj noveloj.
3. Mondlingvaj projektoj tra la jarcentoj.
4. Tra Usono kun ruliĝanta hejmo.
5. El la klasika periodo de Esperanto.

6/7. La kongresaj paroladoj de Zamenhof.
8/9. La avo. La junaskito.

10. La jubilea kongreso de Esperanto.
11. Paroladoj de la ora jubilea kongreso.
12. Nordnordaj fabeloj.
13. En la vagono.

14/15. La problemoj de lingvo internacia.

16. Rozinjo.
17. El la Londona skizlibro.
18. Flugado alimonden.
19. Patro kaj filo.

Prijs per deeltje *f* 0.35, per serie van 1-10 *f* 2.60, van 11-19 *f* 2.35.

Malgranda revuo, St. Engholm.
actuële en populair-wetenschappelijke onderwerpen)
nummers van 1946 .... *f* 0.50
nummers van 1946/47 .... *f* 0.75

Binnenkort verschijnt:

Ekzamena Krestomatio

onmisbaar voor candidaten voor examen-A i. pl. v. Fundamenta Krestomatio, een uitgave van het Examen-Comité.

Bestelt reeds nu!

Het voortdurend gebruikmaken van schrijfpapier e.d. met „Esperanto" als opschrift, en van Esperanto-sluitzegels heeft grote propagandistische waarde.

Schrijfpapier, klein formaat 100 vel *f* 1.80
Enveloppes, bedrukt met „Esperanto" .... 100 st. *f* 1.80
Briefkaarten bedrukt met „Esperanto" .... 100 st. *f* 1.—
Sluitzegels „Esperanto 60-jara" .... 100 st. *f* 0.75
1000 st. *f* 6.50
(bij afname van grote hoeveelheden korting)
Geëmailleerde deurschildjes „Esperanto parolata" .... *f* 0.65
(onmisbaar voor iedere esperantist).

LA PROGESANTO,
gebonden jaargang 1946 .... *f* 1.75
3e jaargang, met B-cursus (niet ingebonden) .... *f* 1.00

Wij beschikken nog over een aantal oude nummers van L.E. en L.P. Misschien kunnen wij hiermee een uwer jaargangen completeren. Geeft ons op welke no. U mist. Prijs per nummer L.E. *f* 0.10, L.P. *f* 0.05.

Ook voor enige literaire werken hebben wij voor deze twee maanden bijzonder gunstige prijzen vastgeseld:

Neĝulino, Grimm, vertaald door Kabe .... f 1.45
La Forto de l' vero, Adi .... „ 1.35
Plí ol fantazio, A. Bögh-Högh-sted .... „ 1.60
La nekonata konato, Boatman „ 1.75
Saltego trans jarmiloj, Jean Forge .... „ 1.75
Du majstraj noveloj, Storm .. „ 1.75

Stelt uw bestelling niet uit, want na Augustus zullen weer de gewone prijzen gelden! Bovendien stellen wij de volgende werkjes beschikbaar voor de prijs van.... slechts *f* 0.75 per hele serie van 5 deeltjes:

Historio de Esperanto, Brüggemann.

La almozulino de la „Pont des arts", Hauff.

El la mitologio de antikvaj popoloj, Brüggemann.

Aventuro en la novjara nokto, Zschokke.

Dua legolibro, Brüggemann.

ESPERANTO OP DE SCHOOL (nieuwe uitgave van het Bureau Esperanto bij het Onderwijs). Prijs 5 cent per stuk. Afdelingen genieten 20% korting.

NAAR ÉÉN TAAL

(vlugschrift van het Bureau voor Toepassing van het Esperanto in de Wetenschap). Prijs 3 cent per stuk.

Libroservo, Postbus 8002, A'dam-W.

Komitato por nia prezidinto.

Ĉi supre menciita komitato komunikas al la anaro de F.L.E. kaj eventualaj aliaj interesiĝantoj, ke la inaŭguro de la memorŝtono sur la tombo de nia prezidinto K'do A. Veen, okazos la 5an de Julio posttagmeze je la 3a horo.

P. LAMFERS, Sekr.
Marco Polostr. 64 I, A'dam-W.

BERGEN-OP-ZOOM.

De Bergen-op-Zoomse Esperanto Propaganda Commissie zal, met instemming en vertegenwoordiging van het N.C.K.E., op Zondag 27 Juli a.s. in Bergen-op-Zoom een Esperantistendag beleggen, waarop de nieuwe gedenkplaat op het Esperanto monument alhier, door de wethouder van Onderwijs onthuld zal worden. De burgemeester heeft een officiële ontvangst op het stadhuis toegezegd. Voorts toneelschetsjes in Esperanto van een jeugdclubje, alsmede bezichtiging van enkele oude gebouwen. Er wordt gezorgd voor een koffietafel. Deelnemers gelieven zich zo spoedig mogelijk op te geven, met vermelding of men aanzit aan de welvoorziene koffietafel (*f* 3.— p. p.) en of we een kamer voor U moeten bespreken (logies m. ontbijt *f* 3.75 en *f* 5.75), indien U reeds Zaterdagmiddag denkt te arriveren. Men verneemt dan tevens tijd, plaats, enz. Correspondentie aan: „Esperanto Propaganda Commissie, Antwerpsestraat 45, Bergen-op-Zoom.

VAN HET F.L.E. AMIKARO FRONT

Ik val meteen maar met de deur in huis, het is stil, heel stil en één van mijn collega's, die mede nauw in de leiding van deze actie betrokken is, is zojuist even bij me binnengelopen met potlood en papier om de stand op te nemen.

Ik heb hem kalmpjes ingelicht, dat ik nog niets wist, tenminste wat voorlopige cijfers betreft, want ik wist wel wat! Daarom kon ik zo kalm blijven, toen hij zo zenuwachtig werd. Dat zit zo; mijn vriend heeft een nogal dynamietachtige natuur, jullie weten wel, hij behoort tot die mensen die direct ploffen, als de zaak, waarvoor zij zich interesseren niet meteen op rolletjes loopt.

De boot was dus an; jij hebt wat aangehaald, jij met je 40.000 enz. enz., had dan ook met 4.000 genoegen genomen, je weet hoe de mensen zijn, ze zijn nog met geen tractor in beweging te krijgen. En al dat gekanker meer. Toen ben ik om de eenheid in de actie niet te verbreken ook kwaad geworden en niet zo zuinig, want hij kwam mijn eer te na. Ik zeg: hoor is even, nu mag je bij mij, over mij en van mij precies vertellen wat je wilt, dat laat me siberisch, en ik zal het gelaten dragen, maar kom niet aan mijn vrienden in het land, die op deze zelfde prachtige zomeravond, nu jij over hen zit te roddelen, van Noord tot Zuid en van Oost tot West op stap zijn om leden voor onze F.L.E. Amikaro te winnen! Je bent een uitstekend bestuurder, een accuraat werker, je hebt kwaliteiten, waar ik niet aan kan tippen, maar één ding mis je en dat bedoelde ik hierboven, jij mist vertrouwen en daar ben ik juist zo rijk mee bedeeld.

Vertrouwen in de zaak, die ik dien en vertrouwen in de mensen. die met mij deze zaak tot oplossing moeten brengen.

Dit vertrouwen heeft mij nooit beschaamd, waarvan ik in het prachtig gelegen natuurvriendenhuis „De Hondsrug" weer het bewijs kreeg. Daar waren we met onze vrienden uit Friesland, Groningen en Drente tezamen gekomen en hebben het nuttige met het aangename verenigd en ik heb daar uit het Noorden de indruk meegenomen: dat is daar dik in orde, daar hoeft geen woord meer aan verspild te worden.

Jullie in de overige windstreken waarschuw ik alleen, als je een vlag in de wacht wilt slepen, maakt dan voort, want ik heb geleerd, die Noordelingen zijn onverzettelijk en hard als graniet. Mijn Vriend heeft me beloofd zijn ongelijk te erkennen, als ik hem in een tussen ons afgesproken tijdsbestek nadere gegevens kan verstrekken.

Geven wij hem die kans? Tot de volgende keer. *v. H.R.N.*

P. S.

Zo juist een telegrammetje ontvangen van R'dam 2. K-do A. Plaizier noteerde 49 F.L.E. Amikoj en k-do A. C. Moerman 60. We herinneren ons nog, dat een lid van dezelfde afd. er 250 op zijn naam heeft, welke naam ons ten spoedigste onthuld moet worden.

Eenzelfde laconiek berichtje van R'dam 5. K-do Blok schreef 104 leden in en k-do Geurts 80. Daar in Rotterdam weten ze wel met het goede bijltje te hakken zonder poeha (niet voor de Amsterdammers bedoeld) en zonder kouwe drukte (als voren niet voor de Hagenezen) alsof het de doodgewoonste zaak van de wereld is. En de zaak begint pas, onze krant is nog niet verschenen en ze zijn daar dus nog niet eens op volle toeren. Als k-dino Stierman daar in R'dam 6 onder de vrouwen begint te werken berg je dan maar. Amsterdammers, Hagenezen en omliggende plaatsen, laat je niet op je kop zitten, geef 'm ook eens van katoen.

RECENZO

PAUL NEERGAARD. Danish species of Alternaria and Stemphylium; Danaj specoj de Alternaria kaj Stemphylium. Taksonomio, parazitismo, ekonomia signifo. (Einar Munksgaard, publisher, Copenhagen 1945).

La verkisto bonvole sendis al ni la libron kun la supre menciita titolo, enhavantan la rezultaton de sia esploro pri du genroj de mikroskopaj fungoj, gravaj el plantpatologia vidpunkto.

Dro P. N. estas la direktisto de J. E. Ohlsens Enkes „Plantepatologiske Laboratorium", scienca instituto fondita de granda firmo de semkulturistoj. Krom tio li estas esperantisto fervora. Ankaŭ la jarraportoj de tiu ĉi laboratorio, verkitaj en la dana lingvo, enhavas esperantlingvajn resumojn. Laŭ la antaŭparolo de la disertacio la semkulturanta firmo ebligis la verkinton fari tiun ĉi esploron samtempe kun siaj ĉiutagaj okupajoj.

Ĝi pritraktas du genrojn de fungoj atakantaj ankaŭ la fruktojn kaj la semojn: kelkaj specoj povas travivi dum 4—6 jaroj en la semoj sekaj: Se oni semas la infektitajn semojn, la pliparto de la plantoj, kreskantaj el tiuj semoj, malsaniĝos. Estas kompreneble, ke la esploristo trovis abundon da materialo en sia ĉiutaga ofico.

Ni ne povas pritrakti detale la enhavon de tiu ĉi pure scienca disertacio. Ni devas limiĝi nin per la rimarkigo, ke la verko faras bonegan impreson. Sendube estas esploro de unuaranga kvalito. La libro estas verkita anglalingve kaj enhavas tri resumojn: en angla, dana kaj esperanta lingvoj. La lasta, kiu okupas ses paĝojn, estas tre utila por ĉiuj botanistoj kiuj volos verki artikolon aŭ resumon en Esperanto.

Ĉi rilate ni atentigas ankaŭ al la Terminologia Listo: „Plantpatologiaj kaj mikologiaj vortradikoj ne enhavataj en Plena Vortaro (2a eldono, Parizo 1934), kun anglaj ekvivalentoj kaj kun difinoj en Esperanto." Tiu ĉi listo enhavas nombron da vortoj, uzitaj de Neergaard en la jarraportoj 1—10, kaj en sia disertacio. La menciita resumo en la disertacio kaj tiuj ĉi listo havigas materialon, nemankipovan por la kunmetado de botanika esperanta vortaro.

Mi varme esperas, ke la ekzemplo de la lerta dana mikologo estos baldaŭ imitata de multaj scienculoj!

D-ro H. A. A. van der Lek.

EL LA DISTRIKTOJ

DISTR.: AMSTERDAM.
Sekr.: Pieter Aertszstraat 83, Zuid.
60 jarojn Esperanto. Sub aŭspicio de N. C. K. E., la loka laborkomitato el LEEN, N.K., KUNE, kaj F.L.E., arangos rememorkunvenon, okazontan la 6an de Septembro '47, sabattagmeze de la 2.30a ĝis la 5a horo, en „Krasnapolsky". Enirprezo estas 75 cendoj. Zorgu ke ĉiu membro povas ĉeesti. Esperantistoj el ĉirkaŭaj lokoj, ekz. Zaandam, Haarlem, Halfweg, Bussum, Hilversum k.c. venu ankaŭ al Amsterdam.
G. J. Burgman.

DISTR.: GELDERLAND.
Sekr.: Amsterdamseweg 30, Arnhem.
La 2a kernkurso dum 1947 okazis la 1an de Junio en Zutfen. Partoprenado estis kontentiga (43 ĉeestantoj) eĉ el Overijsel, Amsterdam kaj el la L.E.E.N. sekcio Arnhem. En la kunveno, k-do H. Thien el Winterswijk interese prelegis pri **„La prononcado en Esperanto"** kaj aliaj temoj. Promenado tra Zutfen okazis sub gvidado de k-do Kemperman; k-do Henstra priparolis la ĉefartikolon en L.E. de Junio kaj diversajn propagandajn flankojn rilate al F.L.E. amikaro kaj S.A.T. Je la 5a la ĉeestantoj reiris hejmen kontentaj pri tio kion ili lernis.
Ni atendas baldaŭ la sekvontan distriktan kunvenon. P. R.

DISTR. GRONINGEN—DRENTE.
Sekr.: H. Rijpstra, Gratamastr. 63b, Gron.
La 31an de Majo kaj la 1an de Junio okazis semajnfino en naturamikdomo „De Hondsrug" en Noordlaren.
Partoprenis 61 gekamaradoj. Sabaton kam. Tjepkema priparolis diversajn lingvoprojektojn, kiuj aperis antaŭ la naskiĝo de Esperanto.
K-do van Altena deklamis „La alta kanto de la amo" de Theo Jung kies daŭro estas proks. duonan horon, kiun li deklamis parkere sen ia stagno en flua kaj atentstreĉiganta maniero. Lia filo Adri konvene akompanis lin per sia gitaro.
Dimanĉmatenon la asocia prezidanto k-do van Haren, elokvente kaj klare disvolvis la kialojn, pro kiuj Dr. Zamenhof sukcesis en la kreo de mondlingvo. Kun intereso ĉiuj aŭskultis lin kaj kelkaj partoprenis en la diskutado.
Tagmeze k-do Israels rakontis pri „La malgranda Johano". Li plene sukcesis havigi al ni ĝustan impreson pri la enhavo de ĉi tiu leginda libro.
Pro la belega vetero ni ofte kunvenis en la libera kaj bela naturo.
La distrikta kunveno tre kontentige sukcesis. Regis kamaradeca sfero. H. R.

DISTR.: ROTTERDAM.
Sekr.ino Lange Geer 28, Rotterdam-Z.
La „Roterdama Distrikto" arangis specialan kernkurson por kursgvidantoj kaj estontaj kursgvidantoj en kiu k-do P. Schwartz el Hago praktikigis por ni la novan lernolibron „ Facile lerni Esperanton", de G. P. de Bruin. Li faris tion laŭ speciala agrabla maniero kaj kiuj sekvis ĉi tiun kurson, volonte mem aplikos ĉi tiun novan metodon en sekvontaj elementaj kursoj.
K-do P. Schwartz instruis en malgranda kerngrupo ĉi tiun novan metodon en kvar sinsekvaj dimanĉmatenoj kaj unu vespero en la klubdomo de „De Arend", kiun la direkcio pere de nia k-do W. Borsje senpage disponigis al ni.
Ni instigas aliajn distriktojn kaj sekciojn, sekvi ĉi ekzemplon por praktigigi kaj uzi „Facile lerni Esperanton". La rekompenco certe estos tre grandvalora.
La estraro nur bedaŭras ke, kvankam ĝi sufiĉe propagandis ĉi tiun kurson, nur partoprenis 17 personoj el diversaj sekcioj.

S.A.T. RENKONTIĜO

Dum la F.L.E. kongreso en Heerlen mi ĉeestis la S.A.T. kunsidon. Ĉiam denove la pritraktendaj sciigoj abundas, ĉiam denove multaj demandoj koncize devas esti pritraktataj, dum eble multaj demandoj kaj rimarkoj ne estas farataj, ĉar oni scias, la tempo mankas. Ĉio devas esti finpritraktita dum horo kaj duono.
Ĉu ne bedaŭrinde? En nia regiono la nombro da S.A.T. membroj estas pli ol 1000. Tial mi proponas okazigi S.A.T. renkontiĝon por nia regiono en kiu ni disponas pri sufiĉe da tempo, ne nur por pritrakti organizajn aferojn, sed por ĉio kio interesas nin. Ni donu la okazon al multaj (novaj) S.A.T. anoj interkonatiĝi kun la strukturo de sia organizo, al aliaj priparoli tutmondajn aferojn k.t.p. Tiel ni propagandas por nia organizo.
Ĝi povos fariĝi instigo por kongresvizitado. En la nunaj cirkonstancoj ekzistas por ĉeesti kongresen, gravaj malhelpoj. Regiona S.A.T. renkontiĝo ne anstataŭos kongreson, sed povos krei S.A.T. sferon. Per invito de eksterlanda k-do oni eĉ povus doni internacian karakteron al ĝi.
Ĝi okazu en la lasta kvaronjaro 1947a, prefere en la centro de nia lando, ĉu nur dimanĉe, ĉu dum semajnfino.
Se oni opinias la proponon utila kaj celtrafa, bonvolu priparoli kaj subteni ĝin.
W. Saaltink.

DISTR.: N.-HOLLAND.
Sekr.: K. Wilgenhof, Wilhelminastraat 28, Beverwijk.
La distriktestraro intencas aranĝi du kunvenojn en la norda parto de la distrikto en ĉi tiu somero. Ni jam interrilatas kun du sekcioj pri tio. Norduloj, atentu la Informan Bultenon de Julio en kiu ni esperas doni pluajn detalojn. Sekciaj estraranoj, du atentindaj vortoj post la fino de kvaronjaro: kotizo kaj membrolisto. Vi komprenas, ĉu ne.

DISTR.: OVERIJSEL.
Sekr.: Geraniumstraat 5, Zwolle.
La jarkunveno okazos dum dutaga ekskurso al junulgastejo „'t Iemenschoer" en Delden, je la 5a kaj 6a de Julio.
K-do G. P. de Bruin rakontos kiel gvidi kurson, uzante la novan lernolibron „Facile Lerni Esperanton" kaj k-do G. J. Degenkamp okaze de la 60-jara ekzisto de Esperanto parolados pri „Evoluo de la Lingvo".

EL LA SEKCIOJ

AMSTERDAM II „Ni Volas Lumen".
Sekr.: Ploegstraat 123.
La 17an de Majo okazis festvespero okaze de la 20-jara ekzistado de nia sekcio.
Ĉeestis pli ol 100 personoj, inter kiuj k-do A. F. v. Haren Prez. de F.L.E., k-do v. Rijn, reprezentanto de la Nordholanda distrikto, delegitoj de Amsterdamaj sekcioj kaj kelkaj fondintoj de „Ni Volas Lumen". Ni ricevis belegan florkorbon de la asocio, florojn de la Nordholanda distrikto kaj de sekcio A'dam III. Sekcio A'dam VII donacis al nia biblioteko kelkajn librojn. Envenis gratulleteroj de sekcioj Wormerveer, A'dam V de k-doj J. Preeker, prez. de A.L.S.E. kaj F. Faulhaber.
Post la malfermo k-do Van Haren alparolis la ĝeĉeestantojn. „La Verdaj Steloj", muzikis sub gvidado de k-do Barbiers kaj deklamis nia ano k-do Bram Nieuwenhoff. La postpaŭzan parton de nia programo prizorgis „La Verda Kabareto", gvidata de k-do Jos de Bruyn.
La festvespero bone sukcesis, dank' al la meritplena kunlaboro de suprenomitaj gekamaradoj.

AMSTERDAM X „La Espero".
La 22an de majo okazis la kursfinfesto. Ni gajnis el la elementaj kursoj 19 novajn membrojn. K-do Muller faris instigan paroladon pri la evoluo de la teknikaj aferoj kaj komparis tion kun la disvolviĝo de nia kara lingvo, kaj montris al ni la vojon kiu kondukas al la fina venko de nia idealo. Ankaŭ ĉi foje kunlaboris la „Verdaj Steloj". Kiam vi volas esti certa pri sukceso, vi petu la kunlaboron de ĉi tiu societo. Krom tio, la gvidanto de la „Verda Kabareto", k-do Jos. de Bruin, agrabligis nian feston per spiritaj rakontoj. Ni povas fieri pri tiaj kamaradoj, kiuj multe kontribuas al la kresko de nia afero.
Por la novuloj ni aranĝis kurson en niaj konversaciaj vesperoj, ĉar la spertuloj ne havas sufiĉe da intereso por agrabligi ĉi tiujn vesperojn. La dua parto estas por la spertuloj, sed tio ne rajtigas ilin, forresti dum la unua parto. Gekamaradoj, montru al la gekomencantoj, kiel devas esti en bona sekcio.
J. W. Vogel, G. v. Ledenberghstr. 37² (W).

AMSTERDAM 11, „La Insuloj".
Sekr.: Blankenstraat 191 A.
Jarkunveno en Junio 1947, la prez. bonvenigis kelkajn novajn membrojn kaj speciale dankis nian kasiston k-don Boshuis, kiu eksiĝis kiel kasisto. Tamen li akceptis la funkcion de dua prez. kaj de nun li aktivas speciale por la propagando de nia sekcio. Nia akurata k-do v. Westen, Gr. Wittenburgerstraat 44, akceptis la funkcion de kasisto. K-do v. d. Berg eksiĝis kiel dua prez. Fiksita por la jaro '47—'48 estas la jena kotizo. Nuraj membroj pagas 25 cendojn semajne kaj geedzoj 35 cendojn, komence la 1an de Julio.
La nuna estraro konsistas el k-do G. J. Burgman, prez. W. G. Amesz, sekr. C. van Westen, kas. Boshuis, dua prez., k-dino D. v. Putten dua kas., k-do G. Ossevoort, asesoro.

GENT.
De afd. Gent (Gentaj Lab. Esperantistoj) hield op 26—28 April jl. een Esp.Tentoonstelling in het Feestpaleis. Deze was een waar succes. Nieuwe leden en sympathiserenden werden ingeschreven. Bij de opening waren vele personaliteiten aanwezig w.o. schepene Verhelst, prof. Hacquaert e.a. Daar de tentoonstelling werd ingericht ter gelegenheid van het vijftienjarig bestaan der G.L.E. werd door Mej. De Cock een kleine historiek gemaakt van onze activiteit. Wij zijn ervan overtuigd, dat dit alles weer een steentje heeft bijgedragen tot het bekend maken van ESPERANTO in onze Gentse stede. Wij vestigen er de aandacht op, dat allerlei boeken in Esp. uitgeleend worden in de STADSBIBLIOTHEEK, Ottogracht, 2, Gent.

HILVERSUM.
La 16an de Majo ni konvenis en „Ons Gebouw" kie ni ekde nun regule kunestos. Post la kutima parto de la kunveno k-do v. Meningen prelegis. Laste ni priparolis la somerprogramon. Oni decidis organizi ekskursojn kaj bicikloveturadojn. Ni kunvenos por konversaciado ĉiun vendredon je la oka kaj ni alvokas niajn H'sumajn anojn ĉeesti kiom eble plej multope. Ĉiu ano, kiu havas adresojn de estontaj kursanoj sendu ilin al la sekretariejo Rigelstrato 116, H'sum.

KOOG-ZAANDIJK. „Interfratiĝo".
Sekr.: Tulpstraat 33, Koog aan de Zaan.
Ni festis nian 15 jaran ekzistadon intime, kaj publike. Ambaŭ estis sukcesplenaj.
En la intima vespero i.a. k-do Vries jonglis kaj k-do Dudink deklamis. En konkurso la geanoj paroladis 3 minutojn.
Ĉar k-dino Harshagen—Put dum 15 jaroj estas nia akurata kasistino, la sekcio prezentis al ŝi arĝentan krajonon kaj florpoton.
K-do v. Heyningen rememorigis la multan

utilon de k-dino H. por nia sekcio. Ni esperas ke la sekcio ankoraŭ dum multaj jaroj povu profiti de ŝia akurateco.
En la publika festvespero ni havis plenan salonon. „La Verdaj Steloj" muzikis kaj „La Verda Kabareto" prezentis kelkajn skecojn. La asocio prezidanto, k-do A. F. van Haren paroladis. Liaj vortoj efikis bone; jam nun ni notis novajn kursanojn, dume kelkaj organizoj petis jam informojn pri arango de esperantokursoj por siaj anoj. B. D.

ROTTERDAM II.
Sekr.: Lange Geer 28.
Pro la finiĝo de la kursoj ni aranĝis la 7an de Junio agrablan kursfinfeston. Ĉeestis proks. 200 gekamaradoj el ĉiuj roterdamaj sekcioj, el Schiedam, Vlaardingen kaj Sliedrecht.
K-do G. Kalkman el Vlaardingen deklamis laŭ sprita maniero, la „Zamenhofa Duo" zorgis por tre bona altnivela muziko, la kursanoj alparolis la kursgvidantojn kaj fine, la teatro-grupeto de sekcio II prezentis kun granda sukceso „Esperantistenliefde".
Taso da kafo plialtigis la intiman sferon. La vespero plene sukcesis kaj ni estas certaj, ke ĝi ankaŭ el propaganda vidpunkto havis sian valoron.
Mi ankoraŭ volas aldoni ke ni plene povas rekomendi la „Zamenhofa Duo" por viaj festvesperoj, kun granda sukceso ĝi prizorgis per violono kaj piano la muzikan parton de nia programo.
La adreso de la „Zamenhofa Duo" estas: K-do M. Hoogenboezem, Schieveenstraat 18, Rotterdam.

ZAANDAM — AUTAŬEN.
Sekr.: Gov. Flinckstraat 41.
Novajo de la jubilea-komitato.
Ni kolektis provizore „gratul-registrojn" per kiuj niaj membroj kaj la membroj de la loka JUKO grupo, kolektadis simpati-esprimojn por nia Esperanto Semajno kaj monan subtenon. La rezultato de la unua periodo ne estas malkontentiga. Estas membroj kiuj sukcesis enpenetri ĉion ajn, kaj tiel rikoltis grandan sukceson. Ni certiĝas, ke ĉio iros laŭ nia intenco. Nur dependas „kiel" oni presentas la registron. La loka gazetaro multe subtenas nian agadon per publigado de novajoj pri la estonta semajno. Estas sendita klariga letero al diversaj kulturaj organizoj, kiuj senescepte kontentige respondis. Do se vi estas membro de iu ajn organizo, kiu laŭ vi simpatias Esperanton kaj ĝian movadon, ne hezitu priparoligi nian propagandon en membro aŭ estrarkunveno. Plue la prezentado de nia registro al viaj kolegoj en fabriko aŭ entrepreno certe alportos la atendatan rezultaton. Ni nun decidis, ke dum la tria periodo ni duobligu niajn klopodojn, por ke ni trankvile povu finigi tiun parton de nia tasko.

ZUILEN „Libereco".
Sekr.: Bern. de Waalstraat 13.
Ni aranĝis la 23an de Majo festvesperon kiun 30 personoj vizitis. Grupeto el niaj anoj muzikis, du k-dinoj kantis, oni deklamis, kaj komune kantis. Pri tio mi nur povas diri, ke tiu, kiu iam vizitis niajn festvesperojn, ĉiam ĉeestas.
La 30an de Majo okazis nia jarkunveno.
Ni ne povis reelekti k-don Labordus kiel sekr. pro lia malsano. Ni elektis k-don Majoor, la aliajn eksiĝantojn ni reelektis. El la diversaj raportoj ni povis konstati ke nia sekcio estas tutsana.
Ni decidis okazigi tutsemajnan ekspozicion dum la verda monato. Niaj konversaciaj vesperoj nun okazos Ĵaŭdon alternsemajne. Ĉi tiuj vesperoj estis ĉi jare vera sukceso, ĉar kelkaj k-doj faklekciis en ĝi, pri sia ĉiutaga laboro.
K-doj partoprenu en nia propaganda laboro. Nur tiel ni disvastigas nian idealon, kaj eble persvados la kontraŭulojn.
La sekr. J. C. Majoor.

OPGELET.
De afdelingen ontvangen dezer dagen een envelop met propaganda-materiaal, dat nog in voorraad is. Voor de prijzen zie annonce van de Libro-Servo.

GAZETARSERVO.
Onze Gazetarservo is weer begonnen met de geregelde toezending der persberichten. Van verschillende zijden zijn waarderende uitingen binnengekomen. Slechts een klein aantal voldoet aan ons verlangen, datgene wat zij in de pers over Esperanto lezen ons toe te zenden en zodoende is het onmogelijk vast te stellen, welke resultaten onze dienst bereikt. Wij zijn afhankelijk van de medewerking onzer leden. Denk nooit, een ander zal het wel doen, maar probeer de eerste te zijn.
In „Werkend Nederland" het orgaan van de E.V.C. zijn voor de Bedrijfsgroepen Metaalnijverheid, Fabrieksarbeiders en arbeiders in de Voeding en Genotmiddelen-industrie vaste esperantorubrieken.
In de Nwe Winterswijkse Crt. is een complete Esperantocursus te vinden.
In het Zaangebied trekt „de Typhoon" de aandacht, omdat er meermalen artikelen in te vinden zijn, die speciaal voor dit blad uit de Esperantopers worden vertaald.
In „Taak en Tolk" het maandblad voor het Rotterdamse Gemeentepersoneel, verscheen een geïllustreerd vervolgartikel getiteld: „Zal Esperanto ons de weg wijzen?"
In „Nieuw Spoor" het geïllustreerde maandblad voor het Spoorwegpersoneel, wordt geregeld plaats beschikbaar gesteld voor Esperanto.
„Vrij Nederland" bevatte een pleidooi voor Esperanto, mede als taal der wetenschap, onder de rubriek „Taal en Wetenschap", benevens enkele ingezonden stukjes t.g. van Esperanto.

Bij de Vakverenigingsbladen die plaats beschikbaar stellen voor Esperanto propaganda, noemen wij nog: „Werkend Nederland", Bedrijfsgroep Hout en Meubelnijverheid.

In het buurtblad „Het Boemeltje" verscheen een propaganda-artikel en een onzer propagandageschriften werd ingelegd. Een goede propaganda!
Het laatste nummer der „Zaanse Gemeenschap" bevat een hoofdartikel van onze Bondsvoorzitter: Esperanto als oplossing van het wereldtaalprobleem. Het verdwijnen van „De Zaan" is een verlies voor de esperantisten, omdat de Redactie grote belangstelling koesterde voor Esperanto.
In het orgaan der Bulgaarse vakvereniging voor Zeelieden en Spoorwegpers. „Transportista Voĉo" staat een vertaling uit L. E. met het portret van Minister Drees. Geregeld verschijnen er in dit blad bijdragen van Nederlandse Esperantisten. Het heeft tevens een volledige esperantocursus. Voorbeeld van internationale samenwerking!

In Antwerpen draagt het P.T.T.-personeel dat Esperanto kent, de groene ster op de mouw.

ALG. NED. ESPERANTO EXAMEN-COMM.
Examen uitslagen.
Amsterdam, 15-5-1947.
Aangemeld voor examen B: 8 candidaten, opgekomen 7, geslaagd 3: de heren A. v. d. Beek, C. Burggraaf en J. G. Goemers te Den Haag.

Aangemeld voor examen A: 32 candidaten, opgekomen 32, geslaagd 21: de dames J. v. Doesburg—Molman, A. Harmsen—v. d. Lugt, A. N. Koeter en E. Rethans—Mollink te Amsterdam, G. A. Ponsen—Smits te Den Haag, T. Fikkers te Hoorn, E. S. Mollinger-Hamaker te Wageningen en de heren H. Alink en H. Hergers te Almelo, N. H. Versloot te Amstelveen, H. v. d. Akker, C. Ch. L. Boerlijst, C. H. Flotman, J. L. Koene, F. W. van Niel en G. H. Oosterbaan te Amsterdam, P. v. Amen, P. C. Couprie, P. van Geel en F. N. Ponsen te Den Haag en L. van Overmeeren te Velsen.

Groningen, 15-5-1947.
Aangemeld voor examen B: 6 candidaten, opgekomen 6, geslaagd 5: de dames A. Prins-Tijsen te Grijpskerk (Gr.), T. Brinkman te Leeuwarden en de heren R. van Kempen en T. Puister te Groningen en D. Prins te Grijpskerk (Gr.).
Aangemeld voor examen A: 45 candidaten, opgekomen 37, geslaagd 26: de dames E. Hovinga, J. E. Prins, S. C. Rozendaal—Hekma, A. Scholten, A. Tholen, F. A. Vaatstra en A. ten Wolde te Groningen, E. Meinema te Hoogkerk (Gr.), W. F. Huizinga te Huizum (Fr.), R. van Eyk, G. de Jong en T. de Jong te Leeuwarden, M. Smit te Veendam en de heren E. Apel, J. de Groot, P. Hartman, S. Schilstra en F. ter Steeg te Groningen, J. Westerdiep te Hoogkerk (Gr.), M. Mentjox te Huizum (Fr.), P. J. Beekman en K. Paasman te Leeuwarden, M. Lendekamp te Roden (Dr.), Sj. v. d. Veen te Sappemeer, P. H. Strijker te Winschoten en H. Tuizenga te Zuidbroek (Gr.).

WEEST OP UW HOEDE!
De heer Van Ingen, exploitant van het N.E.C. te Rotterdam, verblijdde de Nederlandse Esperantisten dezer dagen weer eens met een circulaire, over de wenselijkheid waarvan we met genoemde heer van mening verschillen. We blijven het fataal achten voor onze beweging, dat de een of ander, die het mogelijk goed meent met onze zaak, zich aanmatigt zonder enig overleg met andere instanties, tot zelfstandige actie over te gaan.
Wanneer deze activiteit zich dan ook nog uitstrekt tot het lanceren van insinuaties aan het adres van de in het N.C.K.E. samenwerkende organisaties, dan getuigt dit niet alleen van groot gebrek aan goede smaak, maar ook van een volslagen gemis aan begrip van de werkelijke verhoudingen. Nederlanda Esperanto-Centro is een zuiver particuliere zaak. Hierin is eigen belang nummer één, algemeen belang komt daarna. Wij vertrouwen, dat de leden en besturen van onze organisaties na deze waarschuwing, die misschien voor nieuwelingen in onze beweging niet overbodig is, de circulaire van de heer Van Ingen e.a. daar zullen deponeren, waar ze hoort: in de prullemand.

Namens het N.C.K.E.:
P. W. BAAS, voorzitter
A. F. LEIDERITZ, secretaris.

(P.S. Van de heer v. Ingen ontvingen wij inmiddels een brief waarin hij zich ten deze verontschuldigt. Secr. F.L.E.)

 ANONCOJ

Kiu povas helpi?
Mi trovis laboron en Amsterdam, do serĉas loĝejon aŭ parton de domo (2 ĉambrojn) por mi kaj la edzino kun fileto en Amsterdam aŭ ĉirkaŭaĵo. Provizore volonte akceptas por mi mem pensionon aŭ tranoktejon kun manĝaĵoj (de lundo ĝis sabato).
Leteroj kun kondiĉoj al k-do J. G. Kuster, Madoerastraat 26, Hengelo.

Deziras korespondi: 15 jara knabino Emilienne Bourgeois kaj 17 jara knabo Guy Beltrau.
Ambaŭ loĝas: 74 Rue de Verdun Groupe 31, Bagneux, Seine, Francio.